

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

စိုက်ပျိုးစီးပွားသတင်းလွှာ

အမှတ်စဉ် (၁၁/ ၂၀၂၅)

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၁၉) ရက်

၁၉- ၆- ၂၀၂၅	
ငွေကြေး အမျိုးအစား	ငွေလဲလှယ်နှုန်း (ကျပ်)
ဒေါ်လာ	၂,၁၀၀.၀၀
ယူရို	၂,၄၀၇.၁၃
စင်္ကာပူဒေါ်လာ	၁,၆၃၀.၂၄
စတာလင်ပေါင်	၂,၈၁၅.၇၉
ဂျပန်ယန်း (၁၀၀)	၁,၄၄၄.၉၄
တရုတ်ယွမ်	၂၉၂.၀၃
ဟောင်ကောင် ဒေါ်လာ	၂၆၇.၅၂
အိန္ဒိယရူပီး	၂၄.၁၇
ကိုရီးယားဝမ် (၁၀၀)	၁၅၂.၂၁
မလေးရှား ရင်းဂစ်	၄၉၂.၅၅
ဖိလစ်ပိုင်ပီဆို	၃၆.၅၆
ထိုင်းဘတ်	၆၃.၉၀
ဗီယက်နမ်ဒေါင် (၁၀၀)	၈.၀၄

လယ်ယာစီးပွားနှင့်
ကုန်သွယ်မှုဌာနခွဲ
စီမံကိန်းဦးစီးဌာန
ရုံးအမှတ် (၁၅)
ဖုန်း-၀၆၇-၃၄၁၀၆၈၄
Email-
misdop.moali@gmail.com

သတင်းခေါင်းစဉ်များ

■ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်းဆိုင်ရာသတင်းများ

- အိန္ဒိယအစိုးရက ဗဟိုဈေးနှုန်းပံ့ပိုးမှုအစီအစဉ်အရ ပဲတီစိမ်း ၅၄,၁၆၆ တန် နှင့် မြေပဲ ၅၀,၇၅၀ တန် ဝယ်ယူမည်ဟု အတည်ပြု
- အိန္ဒိယတွင် ဆန်သိုလှောင်မှုများ စံချိန်တင်မြှင့်တက်လာသကဲ့သို့ ဂျုံသိုလှောင်မှုလည်း တိုးလာသဖြင့် ဂိုဒေါင်များ ပြည့်လျှံနေ
- အိန္ဒိယဘာစမာတီဆန်တင်ပို့သူများ ပို့ကုန်ပမာဏ မြှင့်တက်လာမှုကြောင့် ဝင်ငွေဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်
- ၂၀၂၄-၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် တင်ပို့မှု အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၇၂ ဘီလီယံအထိ စံချိန်တင် မြှင့်တက်
- ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ ဆန်တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည့် သတင်းအား တင်ပြခြင်း

■ အထွေထွေသတင်းများ

- အီရန်-အစ္စရေးစစ်ပွဲသည် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ခများကိုမြှင့်တက်စေပြီး အိန္ဒိယ ပို့ကုန်များကို ထိခိုက်နိုင်ကြောင်း ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များပြောကြား
- အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ ပျော်ဝင်မှု မရှိသော ဆာလဖာ တင်သွင်းမှုများအပေါ် စုပုံတင်ပို့မှုတန်ပြန်သည့်အခွန် ချမှတ်

အိန္ဒိယအစိုးရက ဗဟိုဈေးနှုန်းပံ့ပိုးမှုအစီအစဉ်အရ ပဲတီစိမ်း ၅၄,၁၆၆ တန်နှင့် မြေပဲ ၅၀,၇၅၀ တန် ဝယ်ယူမည်ဟု အတည်ပြု

အိန္ဒိယအစိုးရက ဟာရီနာ၊ ဂျာရာရတ်နှင့် ဥတ္တာပရာဒေရှ် ပြည်နယ်တို့မှ ပဲတီစိမ်း ၅၄,၁၆၆ တန်ကို လည်းကောင်း၊ မြေပဲ ၅၀,၇၅၀ တန်ကို ဥတ္တာပရာဒေရှ်ပြည်နယ်မှ လည်းကောင်း အနိမ့်ဆုံး ပံ့ပိုးပေးသည့်ဈေးနှုန်း (MSP) ဖြင့် ဝယ်ယူရန် အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

၂၀၂၅-၂၆ ခုနှစ် နွေရာသီ သီးနှံများဝယ်ယူရေးအား ဗဟိုဈေးနှုန်းပံ့ပိုးမှုအစီအစဉ် (PSS) အရ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယင်းသည် သီးနှံများ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးမှာ အနိမ့်ဆုံး ပံ့ပိုးပေးသည့်ဈေးနှုန်း (MSP)အောက်ကျဆင်းသွားသောအခါတွင် စတင်အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး Shivraj Singh Chouhan က လယ်သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန် PSS အစီအစဉ်အောက်ရှိ သီးနှံများဝယ်ယူရန် အဆိုပြုချက်ကို အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးသည် အန်ဒရာပရာဒေရှ်ပြည်နယ်တွင် ဇွန် ၂၆ ရက်အထိ ဝယ်ယူရေးကာလကို ၁၅ ရက် သက်တမ်းတိုးရန်လည်း အတည်ပြုခဲ့ကြောင်းသိရှိရသည်။

၂၀၂၄-၂၅ ခုနှစ်တွင် ပဲစင်းငုံ၊ မတ်ပဲနှင့် ပဲနီလေးများ၏ ထုတ်လုပ်မှု ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ကို PSS အစီအစဉ်အောက်တွင် အစိုးရဝယ်ယူမည်ဟု လယ်သမားများအား လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်း ပဲထုတ်လုပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် သွင်းကုန်မှီခိုမှုကို လျှော့ချရန် အစိုးရက ခွင့်ပြုထားကြောင်းနှင့် ဤအစီအစဉ်ကို ၂၀၂၈-၂၉ ခုနှစ်အထိ နောက်ထပ်လေးနှစ် သက်တမ်းတိုးထားကြောင်း သိရှိရပါသည်။

PSS အစီအစဉ်အောက်ရှိ ဝယ်ယူမှုများကို ဗဟိုအစိုးရအေဂျင်စီများဖြစ်သည့် National Agricultural Cooperative Marketing Federation of India (Nafed) နှင့် National Cooperative Consumers' Federation of India (NCCF) တို့မှ ဆောင်ရွက်ကြောင်း သိရှိရသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အိန္ဒိယတွင် အဓိကကောက်ပဲသီးနှံများ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးသည် အစိုးရ၏ အနိမ့်ဆုံးပံ့ပိုး ဈေးနှုန်းထက်လျော့နည်းပါက အစိုးရက လယ်သမား၊ တောင်သူများအား ကာကွယ်ပေးမှုအနေဖြင့် ဝယ်ယူကာ ဈေးကွက်အားထိန်းကြောင်း ဆောင်ရွက်ပေးနေမှုအခြေအနေကို သိရှိနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မျိုးမြင့်မောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး
နယူးဒေလီမြို့

Source: Govt approves procurement of 54,166 tonnes moong, 50750 tonnes groundnut under PSS, The Economic Times, 12 June, 2025.

အိန္ဒိယတွင် ဆန်သိုလှောင်မှုများ စံချိန်တင်မြှင့်တက်လာသကဲ့သို့ ဂျုံသိုလှောင်မှုလည်း တိုးလာသဖြင့် ဂိုဒေါင်များ ပြည့်လျှံနေ

အိန္ဒိယ၏ အစိုးရဂိုဒေါင်များတွင် ဆန်သိုလှောင်မှုမှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်မှစတင်၍ ဇွန်လအထိ စံချိန်တင်မြှင့်တက်ခဲ့ပြီး ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိမြှင့်တက်ခဲ့ကြောင်း၊ ဂျုံသိုလှောင်မှုမှာလည်း လယ်သမားများထံမှ ပိုမိုဝယ်ယူမှုများကြောင့် လေးနှစ်အတွင်းအမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း တရားဝင်အချက်အလက်များက ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

စံချိန်တင်ဆန်သိုလှောင်ထားရှိမှုသည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးဆန်တင်ပို့သူဖြစ်သည့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအား တင်ပို့ရောင်းချမှုကိုတိုးမြှင့်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ဂျုံလက်ကျန်စာရင်း တိုးတက်လာခြင်းသည် အိန္ဒိယအစိုးရအား ဈေးကွက်အတွင်းရောင်းချမှုတိုးလာခြင်းဖြင့် ယခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ဈေးနှုန်းတက်ခြင်းများကို ထိန်းနိုင်စေရန် ကူညီပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့အထိ စာရင်းများအရ ကြိတ်ခွဲခြင်းမပြုရသေးသောစပါးများအပါအဝင် နိုင်ငံတော်အရန်ဆန်မှာ စံချိန်တင် မက်ထရစ်တန် ၅၉ ဒသမ ၅ သန်းရှိပြီး ဇူလိုင် ၁ ရက်အတွက် အစိုးရ၏ လျာထားချက် တန်ချိန် ၁၃ ဒသမ ၅ သန်းထက် များစွာကျော်လွန်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဂျုံလက်ကျန်တန်ချိန် ၃၆ ဒသမ ၉ သန်းရှိပြီး အစိုးရ၏ လျာထားချက် တန်ချိန် ၂၇ ဒသမ ၆ သန်းထက် ကျော်လွန်လျက်ရှိကြောင်းကြောင်း ကိန်းဂဏန်းများအရ သိရသည်။

နယူးဒေလီအခြေစိုက် ဆန်ကုန်သည်တစ်ဦးက ဆန်သိုလှောင်မှုမှာ အလွန်အမင်းများပါကြောင်း၊ နောက်ရာသီအတွက် ဆန်ဝယ်ယူသိုလှောင်မှုအစီအစဉ်များသည် အောက်တိုဘာလတွင် ပြန်လည်စတင်မည်ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရကယခုသိုလှောင်ထားရှိမှုကိုလျှော့ချရန် လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ဆန်တင်ပို့မှု၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အိန္ဒိယသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ချမှတ်ခဲ့သည့် ဆန်ဖြူတင်ပို့မှုကန့်သတ်ချက်များကို ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ဖယ်ရှားခဲ့သည်။

မွန်ဘိုင်းမြို့အခြေစိုက် ကုန်သည်တစ်ဦးက ဂျုံများပိုမိုဝယ်ယူထားသောကြောင့် လက်ကျန်သိုလှောင်မှုများစွာရှိနေခြင်းသည် အစိုးရအတွက် သက်တောင့်သက်သာအနေအထားကို ရရှိစေ

ကြောင်း၊ အဓိကအားဖြင့် အစိုးရသည် ဈေးကွက်အတွင်း ဂျုံရှားပါးသည့် အချိန်တွင် စားသုံးသူ အမြောက်အများထံ ဂျုံပိုမိုရောင်းချနိုင်စေမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အစိုးရသည် ယခုအချိန်အထိ လယ်သမားများထံမှ ဂျုံတန်ချိန် သန်း ၃၀ ကို ဝယ်ယူထားပြီး ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယင်းသည် လေးနှစ်အတွင်း အများဆုံးဖြစ်ကြောင်း အိန္ဒိယအစားအစာကော်ပိုရေးရှင်း (Food Corporation of India (FCI)) မှ ပြုစုထားသော အချက်အလက်များအရ သိရသည်။

လွန်ခဲ့သည့်သုံးနှစ်အတွင်း ဂျုံထွက်ရှိမှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် FCI မှ ဝယ်ယူမှုနည်းပါးခဲ့ပြီး ဂျုံဈေးနှုန်းကိုမြှင့်တက်စေခဲ့ကြောင်းနှင့် အိန္ဒိယသည် (၇) နှစ်အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် ဂျုံတင်သွင်းရန် တွန်းအားပေးမှုများ မြှင့်တက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

သို့သော် ယခုနှစ်တွင် ဂျုံသိုလှောင်မှုများမြှင့်တက်လာခြင်းကြောင့် နိုင်ငံသည် ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်းမပြုဘဲ ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားကို ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်ကြောင်း ပြောကြားလျက်ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အိန္ဒိယတွင် ယခုနှစ်၌ ဆန်နှင့် ဂျုံအား များစွာသိုလှောင်ထားရှိမှုအခြေအနေ အားသိရှိနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မျိုးမြင့်မောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး

နယူးဒေလီမြို့

Source: India's granaries overflow as rice stocks hit record, wheat sugers, The Economic Times, 11 June, 2025.

အိန္ဒိယဘာစမာတီဆန်တင်ပို့သူများ ပို့ကုန်ပမာဏ မြှင့်တက်လာမှုကြောင့် ဝင်ငွေဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်

ဘာစမာတီဆန် တင်ပို့ရောင်းချသူများသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှစတင်သော လက်ရှိနှစ်၏ ဈေးကွက်ရှာဖွေရေးကာလတွင် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်ဈေးနှုန်းများ သိသိသာသာ ကျဆင်းခဲ့ခြင်းနှင့် အနည်းဆုံးတင်ပို့မှုဈေးနှုန်း (MEP) မရှိသည့် အခြေအနေတို့ကြားမှ ပို့ကုန်ပမာဏ မြှင့်တက်လာမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေကို ဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ကုန်သွယ်မှုရင်းမြစ်များ၏ ဖော်ပြချက်အရ မေလ၏ ပျမ်းမျှ ဘာစမာတီဆန် တင်ပို့မှုဈေးနှုန်းသည် ယခင်နှစ်က ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁,၀၈၀ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ကျဆင်း၍ ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၃၁ သို့ ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ရာသီအစဖြစ်သော ၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလက ဘာစမာတီဆန်ဈေးနှုန်းသည် ယခင်နှစ်က ၁ တန်လျင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁,၂၂၆ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်း၍ ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၇၇ သို့ ရောက်ရှိခဲ့သော်လည်း၊ ပြီးခဲ့သည့် ၈ လအတွင်း ဈေးနှုန်းများ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ထပ်မံကျဆင်းခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

၂၀၀၇-၀၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဘာစမာတီဆန်၏ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှတင်ပို့မှုဈေးနှုန်းသည် ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းကျော်မြင့်တက်လာပြီး ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၀၇ အထိ ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ နောက်တစ်နှစ်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀ ကျော်လွန်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

“အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ ၂၀၁၄-၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းက ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁,၂၂၀ ကျော်ခဲ့တာကလွဲလို့ ဈေးနှုန်းအတက်အကျ သိပ်မရှိခဲ့ပါဘူး” ဟု ဝါရင့်တင်ပို့သူတစ်ဦးက ပြောကြားခဲ့သည်။

ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒကျွမ်းကျင်သူ S Chandrasekaran က ဒုတိယမျိုးဆက် ဘာစမာတီဆန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အလေးပေးပြောကြားခဲ့သည်။

“အရည်အသွေးနဲ့ စစ်မှန်မှုကို ထိန်းသိမ်းရင်း ကမ္ဘာဈေးကွက်ချဲ့ထွင်မှုကနေ ဘယ်လိုအရှိန်မြှင့်တင်မလဲ၊ ဘယ်လိုဦးတည်မလဲ၊ ဘယ်လိုအကျိုးအမြတ်ရယူမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ အလေးအနက်ထား ဆွေးနွေးရပါမယ်” ဟု ၎င်းက ပြောကြားခဲ့သည်။ လက်ရှိနှစ်ပေါင်း ၂၅ နှစ်သက်တမ်းရှိပြီဖြစ်သော ဘာစမာတီဆန် တင်ပို့မှုနှုန်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လိုအပ်နိုင်ကြောင်း ၎င်းက ပြောကြားခဲ့သည်။

GRM Overseas ကုမ္ပဏီ၏ COO ဖြစ်သူ Dinesh Chhatra ၏ အဆိုအရ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ရုရှား-ယူကရိန်းပဋိပက္ခကြောင့် မြင့်တက်ခဲ့သော ဝယ်လိုအားသည် ရနံ့မွှေးကြိုင်သော ဘာစမာတီဆန်၏ ဈေးနှုန်းများကို သိသိသာသာမြှင့်တင်ပေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းက ဘာစမာတီဆန် တင်ပို့မှုအချို့သည် ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းထက် ပိုမိုမြင့်မားစွာ ရောင်းချခဲ့ရကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ အိန္ဒိယ

အစိုးရသည် တင်ပို့သူများ၏ တောင်းဆိုမှုကြောင့် ပြီးခဲ့သည့်နှစ် စက်တင်ဘာလက ဘာစမာတီဆန် အပေါ် ၁ တန်လျင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၅၀ သတ်မှတ်ထားသည့် အနည်းဆုံးတင်ပို့မှု ဈေးနှုန်း (MEP) ကို ဖယ်ရှားခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

တရားဝင်အချက်အလက်များအရ ၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ ၂၀၂၅ ခုနှစ် ဧပြီလအထိ ကာလအတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ဘာစမာတီဆန် တင်ပို့မှုပမာဏသည် ယခင်နှစ်က တန်ချိန်သန်း ၃ ဒသမ ၄၃ သန်းမှ ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်လာပြီး တန်ချိန်သန်း ၃ ဒသမ ၉၉ သန်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဘာစမာတီဆန်သည် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များစွာကတည်းက အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏ ထိပ်တန်းစိုက်ပျိုးရေးပို့ကုန် သုံးမျိုးတွင် ပါဝင်နေဆဲဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကောင်းထွင်အောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး

ကော်လံကတ္တား

Source: The Hindu Businessline, Basmati export prices at 17-year low, higher volumes cushion the blow, June 11, 2025.

၂၀၂၄-၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟင်းခတ်အမွှေး အကြိုင်တင်ပို့မှု အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၇၂ ဘီလီယံအထိ စံချိန်တင်မြင့်တက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟင်းခတ်အမွှေး အကြိုင်တင်ပို့မှုသည် ဇီရာ၊ နန္ဒင်း၊ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် ဆီ/ အဆီအနှစ်များ (oleoresins)နှင့် ငရုတ်ကောင်းစသည့် ထွက်ကုန်များအတွက် ပြည်ပဝယ်လိုအား မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ၂၀၂၄-၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၇၂ ဘီလီယံ အထိ စံချိန်တင်မြင့်တက်ခဲ့ပြီး ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၄၆ ဘီလီယံထက် ၆ ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်ခဲ့ကြောင်း The Hindu Businessline သတင်းဌာနက ယခုလ ၁၀ ရက်တွင် ဖော်ပြသည်။

ယင်းသို့ ၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စံချိန်တင်တင်ပို့နိုင်ခဲ့သော်လည်း ငရုတ်သီးသည် ဈေးနှုန်း ကျဆင်းမှုကြောင့် တင်ပို့မှုတန်ဖိုးကျဆင်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ငရုတ်သီးသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် ထုတ်ကုန်များအနက် ပမာဏနှင့် တန်ဖိုးနှစ်ခုစလုံးတွင် အကြီးဆုံးထုတ်ကုန်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး စုစုပေါင်း ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်တင်ပို့မှု၏ လေးပုံတစ်ပုံ ကျော်ကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း သိရသည်။

၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ငရုတ်သီးတင်ပို့မှုသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၃၄ ဘီလီယံရှိပြီး ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၅၀ ဘီလီယံရှိခဲ့ရာမှ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဈေးနှုန်းကျဆင်းမှုသည် ငရုတ်သီးတင်ပို့မှုကို ထိခိုက်ခဲ့သော်လည်း ပမာဏအားဖြင့် တန်ချိန် ၇ ဒသမ ၁၅ သိန်း (ယခင်နှစ်က တန်ချိန် ၆ ဒသမ ၀၁ သိန်း) အထိ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်းခန့် တိုးတက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်ထုတ်ကုန်များအနက် ဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်သော ဇီရာ (cumin) တင်ပို့မှုသည် တန်ဖိုးအားဖြင့် ၅ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၃၂ ဒသမ ၃၅ သန်း (ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၀၀.၃၇ သန်း) ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပမာဏအားဖြင့် ဇီရာ တင်ပို့မှုသည် ၃၉ ရာခိုင်နှုန်းကျော် တိုးတက်လာပြီး တန်ချိန် ၂ ဒသမ ၂၉ သိန်း (ယခင်နှစ်က တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၆၅ သိန်း) ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ “၂၀၂၄-၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ဟင်းခတ်အမွှေး အကြိုင်တင်ပို့မှု စံချိန်တင်ခဲ့ပါတယ်။ လက်ရှိဘဏ္ဍာနှစ်အတွက်ဆိုရင် တစ်ခြားနိုင်ငံတွေမှာ ထုတ် လုပ်မှုလျော့ချတာတွေ ရှိလာတဲ့အတွက် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်သီးနှံတင်ပို့မှု အားလုံးနီးပါး အတွက် မျှော်လင့်ချက်ကောင်းတွေ တွေ့နေရပါတယ်” ဟု All India Spices Exporters Forum ၏ ဥက္ကဋ္ဌ Emmanuel Nambusseril က ပြောကြားခဲ့သည်။

ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များ ထုတ်လုပ်၊ တင်ပို့၊ သုံးစွဲမှုတွင် အကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည့် အိန္ဒိယ နိုင်ငံသည် လာမည့်ငါးနှစ်အတွင်း ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်တင်ပို့မှုကို နှစ်ဆတိုးမြှင့်ရန် ရည်မှန်းထား ကာ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀ ဘီလီယံနှင့် ၂၀၄၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅ ဘီလီယံအထိ တင်ပို့ရန် ပန်းတိုင်ရည်မှန်းချက်ထားနေကြောင်း သိရသည်။

ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်ဆီ/အဆီအနှစ်များ တင်ပို့မှုသည် ၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း တန်ဖိုး အားဖြင့် ၈ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၃၅ ဒသမ ၉၂ သန်း (ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၉၇ ဒသမ ၉၈ သန်း) ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပမာဏအားဖြင့် ၁၂ ရာခိုင် နှုန်းတိုးတက်လာပြီး တန်ချိန်သိန်း ၄ ဒသမ ၅၃ သိန်း (ယခင်နှစ်က တန်ချိန် ၄ ဒသမ ၁၂ သိန်း) ရှိခဲ့ ကြောင်း သိရသည်။

နွန့်တင်ပို့မှုသည် ပမာဏမြင့်တက်မှုကြောင့် တန်ဖိုး ၅၁ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၄၁ သန်း (ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂၆ သန်း) ရှိခဲ့ကာ တင်ပို့မှု ပမာဏသည်လည်း ၉ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၇၆ သိန်း (ယခင်နှစ်က တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၆၂ သိန်း) ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အခြား အဓိကဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်သော ပူစီနံထွက်ကုန်များ တင်ပို့မှုသည် တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁၇ ဒသမ ၈ သန်း (ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၁၅ ဒသမ ၄၀ သန်း) ဖြင့် အနည်းငယ် တိုးတက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပမာဏအားဖြင့် ၂၇,၂၈၂ တန် (ယခင်နှစ်က ၂၇,၆၅၈ တန်) ဖြင့် အနည်းငယ်ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ဟင်းချက်မှုန့် (Curry powder)နှင့် အနှစ်များတင်ပို့မှုသည် ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၁၂ သန်းမှ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄၇ ဒသမ ၅၉ သန်း ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်း၏ တင်ပို့မှု ပမာဏသည်လည်း ၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ၇၇,၁၅၁ တန် (ယခင် နှစ်က ၇၂,၄၂၀ တန်) ဖြင့် ၇ ရာခိုင်နှုန်းခန့် တိုးတက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ငရုတ်ကောင်းတင်ပို့မှုသည် တန်ဖိုးအားဖြင့် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၂၄ ဒသမ ၅၄ သန်း (ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၈ ဒသမ ၉၁ သန်း) ရှိခဲ့ကာ ပမာဏအားဖြင့် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပြီး ၂၀,၈၃၀ တန် (ယခင်နှစ်က ၁၇,၈၉၀ တန်) ရှိခဲ့ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ဖာလာ (အသေး) တင်ပို့မှုသည်လည်း ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၀ ဒသမ ၅၂ သန်းမှ ၅၃ ရာခိုင်နှုန်း သိသိသာသာ တိုးတက်လာပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈၄ ဒသမ ၆၅ သန်း ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပမာဏအားဖြင့် တင်ပို့မှုသည် ၆,၇၂၇ တန် (ယခင်နှစ်က ၆,၁၆၈ တန်) ဖြင့် ၉ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

သုံးသပ်တင်ပြချက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်တင်ပို့မှု မြင့်တက်လာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်များကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း ဟင်းခတ်အမွှေး အကြိုင်များ ထုတ်လုပ်တင်ပို့သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ရာ အိန္ဒိယဈေးကွက်၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် အလားအလာရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဇီရာ၊ နနွင်း၊ ငရုတ်ကောင်း စသည့် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များအတွက် မြင့်တက်လာသော ဝယ်လိုအားသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ် သူများအတွက် ပို့ကုန်အခွင့်အလမ်းများကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကောင်းထွဋ်အောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး

ကော်လံကတ္တား

Source: The Hindu Businessline, India's spice exports hit a new high of \$4.72 billion in FY25 on strong demand, June 10, 2025.

ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ ဆန်တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည့် သတင်းအား တင်ပြခြင်း

ကမ္ဘာ့ဆန်တင်ပို့မှုအများဆုံး ၃ နိုင်ငံတွင် ပါဝင်သည့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဆန်တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေး မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း ၁၇-၆-၂၀၂၅ ရက်နေ့ ထုတ် The Japan News သတင်းစာတွင် “Vietnam, Thailand Aim to Grow Rice Exports to Japan” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ သတင်းတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၌ ထွက်ရှိသော ဆန်လုံးတို့ အမျိုးအစားနှင့်တူညီသည့် ဂျပန် ကာဆန်ကို ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံတို့တွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကာ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရောင်း ချလျက်ရှိကြောင်းနှင့် အဆိုပါ ဆန်ကို ဂျပန်ရိုးရာဟင်းလျာများတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိကာ လူကြိုက် များလျက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ဆန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်လျက်ရှိခြင်းကို စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများအဖြစ် မှတ်ယူကာ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဆန်များ တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ လက်လီအရောင်းဆိုင်ကြီးတစ်ခုတွင် နိုင်ငံအတွင်း စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ထားသည့် ဂျပန်ကာဆန်ကို ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၂၇၅ ဘတ် (ယန်း ၁,၂၀၀) နှုန်းဖြင့် ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်းနှင့် အဆိုပါ ဈေးနှုန်းမှာ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ရောင်းချသည့်ဈေးနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ် ပါက များစွာဈေးနှုန်းသက်သာလျက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဂျပန်စတိုးဆိုင်များတွင် နိုင်ငံအတွင်း စိုက်ပျိုးထွက်ရှိသည့် Sasanishiki နှင့် အခြားသော ဂျပန်ဆန်အမျိုးအစားများကိုလည်း ၅ ကီလိုဂရမ် ၁ အိတ်လျှင် ၂၇၅ ဘတ်နှုန်းဖြင့်ပင် ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပူပြင်းသည့်အတွက် ဆန်စပါးကို ကောင်း စွာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အင်ဒိုကာအမျိုးအစား ဆန်လုံးရှည်ကို အဓိကစိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော်လည်း လတ်တလောတွင် ဂျပန်ကာ ဆန်အမျိုးအစားကို အများအပြားတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးလာလျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ဂျပန်ဆန်အမျိုးအစားဖြစ်သည့် ဂျပန်ကာဆန်ကို ရောင်း ချရသည့် အမြတ်ငွေမှာ အင်ဒိုကာဆန်ကို ရောင်းချရသည့် အမြတ်ငွေထက် ၂ ဆ များပြားလျက် ရှိ ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့မှုပမာဏမှာ လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၁.၃ ဆများပြားခဲ့ပြီး၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈၃ သန်း (ယန်း ၂၆.၅ ဘီလီယံ) ရှိခဲ့

ကြောင်း၊ လက်ရှိတွင် အင်ဒီကာအမျိုးအစားဆန်ကို အများဆုံးတင်ပို့လျက်ရှိကြောင်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အများအပြားထွက်ရှိသည့် ဂျပန်နီကာဆန်ကို ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း၌သာ အဓိက ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ဆန်ဈေးကွက်အခြေအနေကို အလေးထားစောင့်ကြည့်လျက်ရှိကြောင်းနှင့် ထိုင်းဆန်ကို ဈေးကောင်းရရှိမည့် ဈေးကွက်သို့ တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း ထိုင်းကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးက ပြောကြားခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မေလတွင် အမေရိကန်စိုက်ပျိုးရေးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဆန်တင်ပို့မှုပမာဏမှာ ၆၁.၄ သန်းတန် ရှိခဲ့ကြောင်း၊ ကမ္ဘာတွင် ဆန်အများဆုံး တင်ပို့ခဲ့သည့် နိုင်ငံများမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ(၄၀%)၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ(၁၃%)နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ(၁၁%)တို့ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ဗီယက်နမ်ဆန်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအနေဖြင့် ဂျပန်ကာအမျိုးအစားဆန် တန်ချိန် ၅၀၀ ကို “ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှုနည်းသည့် ဗီယက်နမ်ဆန် အမျိုးအစားသစ်” ဟူသည့် အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ကြောင်းနှင့် အဆိုပါဆန်ကို စိုက်ပျိုးရာတွင် ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့လျော့ကျစေသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခဲ့သည်ဟုဆိုကာ ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

အဆိုပါ ဆန်အမျိုးအစားအသစ်ကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု မရှိစေရေးနှင့် အရည်အသွေးစံနှုန်းများကို အလေးထားသည့် ဂျပန်ဈေးကွက်သို့ ရောင်းချနိုင်ရေး ရည်ရွယ်စိုက်ပျိုးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ဆန်ပြတ်လပ်လျက်ရှိခြင်းသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံထုတ် ဆန်ကို တန်ဖိုးမြှင့်ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံအနေဖြင့် အကောက်ခွန်လွတ် တင်သွင်းခွင့်ပြုသည့် ပမာဏ (Minimum Access) ထက် ကျော်လွန်တင်သွင်းလာသည့် ဆန်များကို ၁ ကီလိုဂရမ်လျှင် ၃၄၁ ယန်းနှုန်း အခွန်ကောက်ခံလျက်ရှိကြောင်း၊ သို့သော် ထိုသို့အခွန်ပေးဆောင်ပြီး တင်သွင်းရသည့်တိုင် တင်သွင်းလာသည့် ဆန်ဈေးနှုန်းမှာ ဂျပန်ပြည်တွင်း၌ ထွက်ရှိသည့် ဆန်ဈေးထက် များစွာသက်သာလျက်ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံမှ ဆန်တင်သွင်းသူများအနေဖြင့် ပြည်ပမှ ဆန်များကို တိုးမြှင့်တင်သွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ မေလအတွင်း ထိုင်ဝမ်မှ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဆန်တင်ပို့မှုပမာဏမှာ ၇,၇၅၉ တန် ရှိခဲ့ပြီး၊ ယခင်နှစ် အလားတူကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၆ ဆကျော် မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုင်ဝမ်ဆန်နှင့် ဂျပန်ဆန်မှာ အရသာတူညီသည့်အပြင် ဆန်စိုက်ပျိုးသည့် နည်းပညာလည်း တူညီကြကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံအနေဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများမှ ဆန်တင်သွင်းမှု ပိုမိုများပြားလာနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် ပြည်ပမှ တင်သွင်းသည့် ဆန်ဈေးနှုန်းနှင့် ပြည်တွင်းထုတ်ဆန်ဈေးများစွာကွာဟလာမည်ဆိုပါက ဂျပန်နိုင်ငံမှ တောင်သူများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်မည် ဖြစ်သည့်အတွက် ဂျပန်အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်ပမှ ဆန်တင်သွင်းမှု လျှော့ချသွားနိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

သူဇာဖြိုး၊ စီးပွားရေးသံမှူး

တိုကျို

**အီရန်-အစ္စရေးစစ်ပွဲသည် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ခများကိုမြင့်တက်စေပြီး
အိန္ဒိယပို့ကုန်များကို ထိခိုက်နိုင်ကြောင်း ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များပြောကြား**

အီရန်-အစ္စရေးပဋိပက္ခကြောင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးမသေချာမရေရာမှုများမြင့်တက်၍ လေကြောင်းနှင့် ပင်လယ်ရေကြောင်းကုန်စည်ပို့ဆောင်ခနှုန်းထားနှစ်ခုစလုံး မြင့်တက်လာနိုင်သောကြောင့် အိန္ဒိယ၏ပို့ကုန်များအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း၊ ဥရောပနှင့် ရုရှားနိုင်ငံကဲ့သို့သော ကုန်သွယ်ဖက်များသို့ အိန္ဒိယ၏ပို့ကုန်တင်ပို့မှုသည် ယခုစစ်ပွဲကြောင့် ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု အိန္ဒိယပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များက ပြောကြားထားသည်။

အကယ်၍ ပဋိပက္ခများကြာရှည်စွာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပါက၊ အီရန်နှင့် ယူအေအီး အကြား ဟော်မုစ်ရေလက်ကြားနှင့် ပင်လယ်နီကုန်သွယ်မှုလမ်းကြောင်းများအား အသုံးပြုနေသည့် ကုန်သည် သင်္ဘောများ၏ သွားလာမှုကို ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရသည်။

အိန္ဒိယပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအဖွဲ့ချုပ်(FIEO) ဥက္ကဋ္ဌ S C Ralhan က စစ်ပွဲများက ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း၊ ဥရောပနှင့် ရုရှားကဲ့သို့သော နိုင်ငံများသို့ အိန္ဒိယ၏ ကုန်စည်တင်ပို့မှုမှာ ထိခိုက်နိုင်ကြောင်းနှင့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ခနှုန်းထားများနှင့် အာမခံနှုန်းထားများ မြင့်တက်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြောင်း၊ အိန္ဒိယပို့ကုန်သင်္ဘောများသည် ပင်လယ်နီလမ်းကြောင်း

မှ တဖြည်းဖြည်းဆောင်ရွက်မှုများလာသော်လည်း ယခုအခါထိတိုင်မူများရှိလာနိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဇွန်လ ၁၃ ရက်၊ သောကြာနေ့အစောပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခ၏ ချက်ချင်းအကျိုး သက်ရောက်မှုမှာ ကာလအတန်ကြာတည်ငြိမ်မှုရှိနေပြီး ပုံမှန်အခြေအနေပြန်လည်ရောက်ရှိလာ သော ပင်လယ်နီကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း၏ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးနှင့် အာမခံကြေးများ မြင့် တက်သွားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ အီရန်-အစ္စရေးစစ်ပွဲသည် တစ်ပတ်ကြာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေပါက ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအခြေအနေမှာ ခက်ခဲလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အီရန်နှင့် အစ္စရေးတို့ သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အဓိကကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများဖြစ်ကြကြောင်း၊ မွန်ဘိုင်းအခြေစိုက် ပို့ကုန်လုပ် ငန်းရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ Technocraft Industries Ltd ၏ ဥက္ကဋ္ဌ S K Saraf က ပြောကြားခဲ့ သည်။

ကုန်တင်သင်္ဘောများသည် ပင်လယ်နီလမ်းကြောင်းကိုတဖြည်းဖြည်း ပြန်လည်အသုံးပြုလာ ခဲ့ကြကြောင်း၊ ယင်းသည် အိန္ဒိယနှင့် အခြားသောအာရှနိုင်ငံများမှ အမေရိကန်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများ သို့ ကုန်စည်တင်ပို့မှုများကို အချိန် ၁၅ ရက်မှ ၂၀ ရက်အထိ သက်သာစေကြောင်း၊ ယခုအခါ ကုန် သင်္ဘောများသည် ပင်လယ်နီလမ်းကြောင်းအား ရှောင်လွှဲအသုံးပြုလာနိုင်သည့်အတွက် ကုန်သည် များပေးဆောင်ရမည့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ခများကို မြင့်တက်လာစေနိုင်ကြောင်း၊ စစ်ပွဲမှာ တစ်ပတ် ကျော်သွားလျှင် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုနှုန်းများမှာ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် တက်လာနိုင်ကြောင်း ၎င်းက ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၂၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် အစ္စရေးကိုတိုက်ခိုက်ရာမှ စတင်ခဲ့သော လက်ရှိပဋိပက္ခသည် ဟူသီသူပုန်များ၏ ကုန်တင်သင်္ဘောသွားလာမှုများကို တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပင်လယ်နီတွင် ကုန်တင်သင်္ဘောသွားလာမှုများကို ရပ်တန့်သွားစေခဲ့ကြောင်း၊ ဟူသီသူပုန်များကို တိုက်ခိုက်မှုကို အမေရိကန်က ကြားဝင်စွက်ဖက်ပြီးနောက် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာသင်္ဘောများအပေါ် ပစ်ခတ်မှုများ ရပ်သွားခဲ့ပါကြောင်း၊ အခြေအနေအားလုံးသည် လက်ရှိပဋိပက္ခမှာ ဒေသတွင်း၌ ပြီး ဆုံးသွားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံများကိုပါ ဆက်လက်ကူးစက်သွားခြင်း စသည်တို့အပေါ်တွင် မူတည်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုပဋိပက္ခသည် ကမ္ဘာ့ရေနံစိမ်းဈေးကွက်အပေါ် ဦးစွာသက်ရောက်မှု များ ရှိစေမည်ဖြစ်ကြောင်း FIEO ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် Ajay Sahai က ပြောကြားခဲ့သည်။

ပင်လယ်နီ လမ်းကြောင်းကို ရှောင်ကွင်း၍ ဟော်မုန်ရေလက်ကြားကို ဖြတ်သန်းရခြင်းသည် ကမ္ဘာ့စွမ်းအင် ကုန်သွယ်မှုအတွက် ဖိအားဖြစ်စေသော အခြားအချက်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။

အိုမန်နှင့် အီရန်ကြားတွင် တည်ရှိသော ဟော်မုန်ရေလက်ကြားသည် ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့၊ အိုမန်ပင်လယ်ကွေ့နှင့် အာရေဗျပင်လယ်တို့ကို ဆက်သွယ်ထားပြီး ကမ္ဘာ့ရေနံသုံးစွဲမှု၏ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ထိုလမ်းကြောင်းကို ဖြတ်သန်းပို့ဆောင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်နှင့် တောင်ကိုရီးယားတို့သည် ယင်းရေလက်ကြားကိုဖြတ်၍ ရေနံစိမ်းပို့ဆောင်သည့် အဓိကနိုင်ငံများဖြစ်ကြပြီး အိုမန်သည်လည်း အိန္ဒိယသို့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရည်များ ပို့ဆောင်ရန် ယင်းလမ်းကြောင်းကို အသုံးပြုသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ဆော်ဒီအာရေဗျနှင့်အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု (UAE) နိုင်ငံများသည်သာ ပိုက်လိုင်းများအသုံးပြု၍ ဟော်မုန်ရေလက်ကြားကို ဖြတ်ကျော်ကာ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရည်များကို ပို့ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်တွင် ယီမင်အခြေစိုက် ဟူသီစစ်သွေးကြွများ၏ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပင်လယ်နီနှင့် မြေထဲပင်လယ်ကို ဆက်သွယ်ထားသည့် အရေးကြီးသော ရေကြောင်းလမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် Bab-el-Mandeb ရေလက်ကြားတစ်ဝိုက်တွင် အခြေအနေတင်းမာမှုများ မြင့်တက်ခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

အိန္ဒိယ၏ ဥရောပနှင့်ကုန်သွယ်မှု ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ပင်လယ်နီကိုဖြတ်၍ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ အမေရိကန်နှင့် များစွာသော ကုန်သွယ်မှုသည်လည်း ဤလမ်းကြောင်းကို ဖြတ်သန်းပို့ဆောင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် အဆိုပါကုန်သွယ်မှုလမ်းကြောင်း ၂ ခုမှ နိုင်ငံ၏ပို့ကုန်စုစုပေါင်း၏ ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ဖြတ်သန်းပို့ဆောင်လျက်ရှိကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။

ပင်လယ်နီရေလက်ကြားသည် ကမ္ဘာ့ကွန်တိန်နာ ဖြတ်သန်းပို့ဆောင်မှု၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှု၏ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိသည့်အတွက် အရေးကြီးသည့် လမ်းကြောင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။

အစ္စရေးသို့ အိန္ဒိယ၏ ပို့ကုန်သည် ၂၀၂၃-၂၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၅ ဘီလီယံမှ ၂၀၂၄-၂၅ ခုနှစ်တွင် ၂ ဒသမ ၁ ဘီလီယံသို့ သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားခဲ့ကြောင်းနှင့် အိန္ဒိယ၏ အစ္စရေးမှ တင်သွင်းမှုသည် ၂၀၂၃-၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံရှိရာမှ ပြီးခဲ့သည့်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၆ ဘီလီယံသို့ ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

အလားတူ အိန္ဒိယမှ အီရန်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့မှုသည် ၂၀၂၃-၂၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၄-၂၅ ခုနှစ်တို့တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၄ ဘီလီယံဖြင့် တူညီမှုရှိခဲ့သော်လည်း အိန္ဒိယ၏ သွင်းကုန်သည် ယခင်နှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂၅ သန်း ရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၄၄၁ သန်း ခန့်သာရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရန်က သွင်းကုန်ခွန် တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပြီးနောက် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာပဋိပက္ခသည် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးကို ပိုမိုဖိအားပေးလာခဲ့သည်။ အိန္ဒိယအစိုးရအနေဖြင့် မကြာမီရက်ပိုင်းအတွင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်လည်း မျှော်လင့်ထားကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။

အကောက်ခွန်စစ်ပွဲအကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ်အခြေခံ၍ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့(WTO) မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုသည် အစောပိုင်းခန့်မှန်းထားသည့် ၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၀ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းသွားမည်ဟု ပြောကြားထားသည်။

FIEO ၏ အဆိုအရ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်တွင် အိန္ဒိယ၏ စုစုပေါင်း ပို့ကုန်သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၂၅ ဘီလီယံအထိရှိခဲ့ပြီး ၆ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခဲ့ကြောင်းနှင့် ၂၀၂၄-၂၅ ခုနှစ် နှစ်ကုန်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ထရီလီယံထိ ရောက်ရှိရန်မျှော်မှန်းထားပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ပထဝီနိုင်ငံရေး မရေရာမှုများကြောင့် လျာထားချက်ထက် နည်းပါးသွားနိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များသည် လတ်တလောဖြစ်ပွားနေသော ပထဝီနိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများကြောင့် ကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် စရိတ်ကြီးမြင့်ခြင်းနှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများကျဆင်းလာမည်ကို စိုးရိမ်နေခြင်းတို့အား သိရှိနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မျိုးမြင့်မောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး

နယူးဒေလီမြို့

Source: Iran-Israel war could hurt exports, Increase freight rates: Exporters, The Economic Times, 15 June, 2025.

.....

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ ပျော်ဝင်မှုမရှိသော ဆာလဖာ တင်သွင်းမှုများအပေါ် စုပုံတင်ပို့မှုတန်ပြန်သည့်အခွန် ချမှတ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ ပျော်ဝင်မှုမရှိသော ဆာလဖာ (Insoluble sulphur) တင်သွင်းမှုများအပေါ် စုပုံတင်ပို့မှုတန်ပြန်သည့်အခွန် (Anti-dumping duty) ကို ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းအပြင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဥရောပ သမဂ္ဂနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတို့မှ ဗီတာမင်-အေ ပါလ်မိတိတ် (vitamin-A palmitate) တင်သွင်းမှုများအပေါ် တွင်လည်း စုပုံတင်ပို့မှုတန်ပြန်သည့်အခွန်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်သည် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍကို တရားမမျှတသော ဈေးနှုန်းဖြင့် တင်သွင်းလာမှုအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် အိန္ဒိယကုန်သွယ်မှုကုစားရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (Directorate General of Trade Remedies-DGTR) ၏ အကြံပြုချက်အရ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အဆိုပါ အခွန်များသည် ချက်ချင်းအကျိုးသက်ရောက်မည်ဖြစ်ပြီး ငါးနှစ်ကြာ အသက်ဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သွယ်ဝိုက်ခွန်နှင့် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ ဗဟိုဘုတ်အဖွဲ့ (Central Board of Indirect Taxes and Customs-CBIC) က ယခုလ ၆ ရက်တွင် သီးခြားအသိပေးချက်နှစ်ခု ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ကုန်သွယ်မှုကုစားရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (DGTR) ၏ ယခုလ (မတ်လ) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအရ အဆိုပါ ပစ္စည်းနှစ်မျိုးစလုံးကို အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ နိမ့်ကျသောဈေးနှုန်းများဖြင့် တရားမျှတမှုမရှိစွာ တင်ပို့လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရပြီး ၎င်းသည် စုပုံတင်ပို့ခြင်း (Dumping) ကို ဖြစ်ပေါ်စေကာ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများကို ထိခိုက်စေကြောင်း သိရသည်။

ပျော်ဝင်မှုမရှိသော ဆာလဖာကို အဓိကအားဖြင့် တာယာထုတ်လုပ်သူများက ရော်ဘာကို တောင့်တင်းခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း (Rubber Vulcanisation) လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အသုံးပြုပြီး ဗီတာမင်-အေ ပါလ်မိတိတ်ကိုမူ အာဟာရဖြည့်တင်းထားသော အစားအစာများနှင့် ဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုကြောင်း သိရသည်။ ဗီတာမင်-အေ ပါလ်မိတိတ်အပေါ် ချမှတ်သည့် အခွန်မှာ တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၀ ဒသမ ၈၇ မှ ၂၀ ဒသမ ၈၇ အထိ ရှိမည်ဖြစ်ပြီး ပျော်ဝင်မှုမရှိသော ဆာလဖာအပေါ် ချမှတ်သည့် အခွန်မှာမူ တစ်မက်ထရစ်တန်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅၉ မှ ၃၅၈ အထိ ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

သို့ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံအား နမူနာယူ၍ ပြည်ပမှ တရားမမျှတသော ဈေးနှုန်းဖြင့် စုပုံတင်ပို့ခြင်းခံရသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကြောင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများ ထိခိုက်နစ် နာမှုမရှိစေရန်အတွက် အလားတူ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ယခုထက် ပိုမို၍ ချမှတ်ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကောင်းထွဋ်အောင်၊ စီးပွားရေးသံမှူး

ကော်လံကတ္တား

Source: Economic Times, India slaps anti-dumping duty on insoluble sulphur from China, Japan, June 7, 2025.

.....

Agribusiness & Trade